

Oppdragsdokument 2020

Sykehusinnkjøp HF

Foretaksmøte 24.2.2020

1. Innledning

Dette dokumentet sammenstiller de regionale helseforetakenes bestilling til Sykehusinnkjøp HF for 2020, med utgangspunkt i overordnede føringer, økonomiske rammer og faglige prioriteringer.

Helseforetakets formål og hovedoppgaver fremgår av helseforetakets vedtekter og andre styrende dokumenter.

Helseforetaket er en felles enhet for de fire regionale helseforetakene som skal bidra til å realisere helsetjenestens samlede målsetninger. De overordnede politiske mål for helsetjenesten gjelder for virksomheten.

Helseforetaket skal utføre sine oppgaver og gjennomføre styringskravene innenfor de rammer og mål som er gitt og de ressurser som blir stilt til rådighet. Helseforetaket skal styre mot et resultat i balanse det enkelte budsjett- og regnskapsår.

Det avholdes ordinært to foretaksmøter årlig. Eiernes oppdragsdokument behandles i foretaksmøte i februar. Helseforetakets årsberetning, regnskap og årlig melding behandles i foretaksmøte innen utgangen av juni.

2. Overordnede styringsbudskap

Lover, forskrifter og andre myndighetsvedtak utgjør rammene for helsetjenesten. De regionale helseforetakenes virksomhet er basert på lover og forskrifter, med særlig vekt på helseforetaksloven, spesialisthelsetjenesteloven og pasient- og brukerrettighetsloven. Den nasjonale helsepolitikken og oppgavene til de regionale helseforetakene konkretiseres og utdypes i Nasjonal helse- og sykehusplan, oppdragsdokumenter og foretaksmøter i de regionale helseforetakene.

I oppdragsdokumentet for 2020 framgår det at de regionale helseforetakene også i 2020 skal innrette sin virksomhet med sikte på å nå følgende overordnede mål:

1. Redusere unødvendig venting og variasjon i kapasitetsutnyttelsen
2. Prioritere psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling
3. Bedre kvalitet og pasientsikkerhet

Dette danner også grunnlaget for virksomheten i helseforetaket. De regionale helseforetakene forutsetter at helseforetaket setter seg inn i kravene Helse- og omsorgsdepartementet har gitt til de fire regionale helseforetakene i oppdragsdokumenter for 2020 og i foretaksmøte 14. januar 2020 og innretter seg etter disse. Helseforetaket skal utøve sin rolle koordinert og samstemt med de regionale helseforetakene for å bidra til å oppfylle felles krav og forventninger til helsetjenesten.

Helseforetaket må være bevisst sitt samfunnsansvar og sikre bærekraftig utvikling og et godt omdømme. Styret har ansvar for at dette ivaretas.

Helseforetaket ivaretar en del av den samlede leveransen som de fire helseregionene skal levere i tråd med bestilling fra Helse- og omsorgsdepartementet, innenfor en begrenset ressursramme. Det er derfor viktig at helseforetaket har fokus på effektivisering og optimalisering av ressurser sett i sammenheng med de tjenestene som skal leveres, og dersom mulig bidrar til å styrke den samlede ressursituasjonen gjennom å redusere priser eller tilskuddsbehov. Dersom aktivitet ikke blir gjennomført i løpet av året skal finansiering normalt tilbakebetales til oppdragsgiver, slik at selskapet drives i balanse. Dette er viktige virkemidler for at mest mulig midler går direkte til behandling av pasienter.

3. Styringsbudskap fra de regionale helseforetakene for 2020

Dette kapitlet omhandler overordnede styringsbudskap fra de regionale helseforetakene ut over det som omfattes av eventuelle avtaler mellom Sykehusinnkjøp HF og helseforetak eller regionale helseforetak.

Enkelte styringsbudskap fra tidligere års oppdragsdokumenter vil kreve oppfølging uten at de er spesielt omtalt i årets dokument. Dette gjelder styringsbudskap som må oppfattes som systemkrav, og som forventes å inngå i virksomhetsstyringen, samt krav eller oppdrag som ikke er gjennomført som forutsatt. Dette gjelder ikke fellesoppgaver til Sykehusbygg HF. Selv om det ikke stilles et generelt krav til rapportering for disse områdene vil status for arbeidet kunne bli etterspurt av de regionale helseforetakene i den faste oppfølgingen av helseforetaket.

Det er de regionale helseforetakene som har ansvaret for å godkjenne den overordnede strategien for helseforetaket. Krav og rammer formidles fra eierne til de felleseide helseforetakene i det årlige oppdragsdokumentet. Det er helseforetakenes ansvar å utvikle handlings- og gjennomføringsplaner for å realisere oppdraget.

Det vil i løpet av året kunne komme supplerende eller nye styringsbudskap. Disse vil bli gitt helseforetaket i foretaksmøter, eller i form av egne brev, men vil ikke føre til at dette dokumentet blir revidert. Det er likevel viktig at eventuelle slike styringsbudskap integreres i styrings- og rapporteringssystemene.

Felles styringsbudskap til de felleseide helseforetakene

a) Styring og oppfølging av felleseide helseforetak

De administrerende direktørene i de regionale helseforetakene har vedtatt årshjul for styring og oppfølging av de felleseide helseforetakene for 2020, jf. e-post 6. november 2019. Helseforetaket bes følge opp de aktiviteter og milepæler som fremgår av dette.

Styret har det overordnede ansvaret for helseforetakets forvaltning, i tråd med helseforetaksloven kapittel 7. Under styrets kontroll og ansvar ligger også oppfølging av helseforetakets økonomiske utvikling.

Styret skal legge Helse og omsorgsdepartementets *veileder for styrearbeid i regionale helseforetak*¹ til grunn så langt den passer. Denne er en sammenfatning av gjeldende rettsregler og styringskrav.

b) Innsyn og internrevisjon

Det er styrets ansvar å vurdere behovet for gjennomføring av internrevisjon, slik utdypet i brev fra Helse Vest RHF vedrørende internrevisjon i felleseide foretak, datert 16.10.2018. Dersom styret i helseforetaket ser behov for internrevisjon, kan det henvende seg til internrevisjonen i det regionale helseforetaket der helseforetaket har sitt hovedkontor. Nærmere regulering av slikt oppdrag gjøres gjennom egen avtale mellom det enkelte helseforetak og den aktuelle internrevisjon.

I avtaler/kontrakter med leverandører/samarbeidspartnere skal, der dette er nødvendig, krav om revisjoner av systemer, rutiner, regnskaper og aktiviteter forbundet med tjenesten inngå.

Helseforetakets styre skal behandle alle internrevisjonsrapporter.

De regionale helseforetakene kan ved behov foreta internrevisjon av helseforetakets virksomhet. Helseforetaket skal bistå med å fremskaffe de analyser og den informasjon som etterspørres.

¹ <https://www.regjeringen.no/no/tema/helse-og-omsorg/sykehus/styringsdokumenter1/styreveileder/id631951/>

c) Medvirkning fra konserntillitsvalgte og konsernverneombudene

Formelle rammer for ansattes styrerepresentasjon er regulert i helseforetaksloven § 23. Medvirkning fra tillitsvalgte og vernetjeneste relatert til de regionale helseforetakenes løpende styring og oppfølging av de felles eide helseforetakene ivaretas av de regionale helseforetakenes etablerte samarbeidsfora med konserntillitsvalgte og konsernverneombudene.

Når felleseide helseforetak etablerer interregionale arbeids-, prosjekt- og styringsgrupper, involveres og inviteres de konserntillitsvalgte og konsernverneombudene. De konserntillitsvalgte og konsernverneombudene skal sikres representasjon dersom de ber om det. De konserntillitsvalgte og konsernverneombudene oppnevner selv sine representanter.

d) Synliggjøring av totale kostnader ved deltakelse i prosjekter og prosesser

Helseforetakets aktivitet omfatter i visse sammenhenger oppstart og gjennomføring av prosjekter som involverer ansatte i helseforetakene eller de regionale helseforetakene. Ved fremlegg av planer og prosjektbeskrivelser skal kostnader ved bruk av slike ressurser synliggjøres i beslutningsunderlaget på lik linje med bruk av eksterne konsulenter. Frikjøp, eller bruk av personellressurser i andre helseforetak, skal avtales med arbeidsgiver i det enkelte tilfelle.

e) Informasjonssikkerhet og personvern

Personvern og informasjonssikkerhet skal være en integrert del av helseforetakets virksomhet. Helseforetaket skal sørge for tilfredsstillende informasjonssikkerhet med utgangspunkt i vurdering av risiko og sårbarhet, og oppfølging gjennom internkontroll, og styrke kompetansen om digital sårbarhet blant egne medarbeidere og brukere av IKT-systemer.

EUs personvernforordning, General Data Protection Regulation (GDPR), ble inkorporert i norsk rett i juli 2018, og har gitt innbyggerne sterkere rettigheter og virksomheten større plikter.

Helseforetaket skal ha implementert styringssystem for informasjonssikkerhet i tråd med personvernforordningen, og bes redegjøre for arbeidet med informasjonssikkerhet i årlig melding.

f) Økonomisk langtidsplan og synliggjøring av gevinster

Helseforetaket skal levere kostnadseffektive tjenester, og driften skal underlegges strenge krav til god økonomistyring og riktig prioritering av ressursbruk.

Helseforetaket skal utarbeide innspill til økonomisk langtidsplan for perioden 2021-2024 som grunnlag for de regionale helseforetakenes arbeid med økonomisk langtidsplan og budsjett. Innspill til eventuelle vesentlige endringer i helseforetakets virksomhet, investeringer og drift oversendes de regionale helseforetakene senest 14. februar 2020. Ordinært innspill til økonomisk langtidsplan skal styrebehandles og oversendes de regionale helseforetakene innen 3. april 2020. Helseforetaket vil få tilsendt mal som skal benyttes. Helseforetaket skal påvise forbedret produktivitet og effektivitet på samme måte som øvrige helseforetak.

Helseforetaket skal dokumentere gevinster og gevinstrealisering som oppnås:

- internt i helseforetaket.
- i de fire helseforetaksgruppene som følge av aktiviteten i helseforetaket.

g) Beredskap og sikkerhet

Helseforetaket skal videreutvikle kompetanse og systemer for sikkerhetsstyringen som følge av endringer i trusselbildet, spesielt innen IKT-området.

Helseforetaket skal følge opp erfaringer og anbefalinger i Helsedirektoratets rapport Overordnede risiko- og sårbarhetsvurderinger for nasjonal beredskap i helse- og omsorgssektoren (IS-2841),

Nasjonal legemiddelberedskap (IS-2837) og Direktoratet for e-helses rapport Overordnet risiko- og sårbarhetsvurdering for IKT i helse- og omsorgssektoren (IE-1047) samt evalueringen av Helseøvelsen 2018 og tidligere krav knyttet til sikkerhetsloven.

Virksomhetsspesifikke oppdrag til Sykehusinnkjøp HF for 2020

h) Implementering av strategi

Sykehusinnkjøp HF skal implementere ny strategi når denne er vedtatt av de regionale helseforetakene. Sykehusinnkjøp HF skal rapportere på gjennomføring til eierne i tertialrapport for 2. tertial.

i) Realisering av gevinster

Sykehusinnkjøp HF skal bidra til realisering av gevinster optimalisering av nasjonale, flerregionale og regionale anskaffelser. Videre skal Sykehusinnkjøp HF vurdere muligheten for økning av nasjonale, flerregionale og regionale anskaffelser basert på kost/nytte -analyser. Sykehusinnkjøp HF skal etablere gevinstmetodikk og metodikk for vurdering av kvaliteten på inngåtte avtaler som skal bidra til forbedring og til å synliggjøre gevinster overfor helseforetakene.

Sykehusinnkjøp HF skal utarbeide forslag til kriterier for samordning av anskaffelser. Kriteriene skal vedtas av de regionale helseforetakene og innarbeides i anskaffelsesplanen for 2020-2023.

I forbindelse med overlevering av avtaler skal Sykehusinnkjøp HF utarbeide forslag til implementerings- og gevinstrealiseringsplaner. Sykehusinnkjøp HF skal sikre at leverandørene oppfyller kontraktskravene i avtaleperioden vedrørende formidling av kataloger ved endringer i sortiment etc.

j) Digitalisering og styringsdata

Sykehusinnkjøp HF skal utarbeide en plan for teknologiske løsninger inkludert virksomhetsarkitektur, forvaltning av masterdata og transaksjonsdata hvor sammenhengen med helseforetakenes systemer skal utredes. Løsningene må ivareta behovet for enkel tilgang til avtaleinformasjon for brukere i ulike organisatoriske enheter i Sykehusinnkjøp og i helseforetakene. Planen skal forelegges eierne.

Sykehusinnkjøp HF skal sammen med de regionale helseforetakene etablere et prosjekt som skal legge grunnlag for at Sykehusinnkjøp HF kan få tilgang på data innen innkjøpsområdet til analyseformål. Mandat for prosjektet utarbeides i samarbeid med de regionale helseforetakene før prosjektet iverksettes, og skal godkjennes av eierne.

k) Forsyningssikkerhet

Sykehusinnkjøp HF skal videreføre påbegynt arbeid for å styrke avtaleforvaltning og leverandøroppfølging gjennom å stille og følge opp krav til leveranser som understøtter effektiv vareforsyning, herunder også å ivareta særskilte behov som følge av regionale forsyningsløsninger. Sykehusinnkjøp HF skal i dette arbeidet ta inn krav som bidrar til økt forsyningssikkerhet for helseforetakene.

l) Legemidler

Leveringssikkerhet

Helsedirektoratet har gjennom *Helsedirektoratets Overordnede risiko- og sårbarhetsvurderinger for nasjonal beredskap i helse- og omsorgssektoren* og *Nasjonal legemiddelberedskap* (IS-2837) av 21. juni 2019, foreslått 29 tiltak for styrket legemiddelberedskap. Dette følges blant annet opp gjennom arbeidet med grossist- og legemiddelanbud i spesialisthelsetjenesten der det gjennomføres en ny vurdering av de sentrale beredskapslagrene.

Sykehusinnkjøp HF skal i samarbeid med helseforetakene og regionene følge opp relevante tiltak fra legemiddelrapporten, ved behov bistå Helsedirektoratet og Statens legemiddelverk i utredninger som følger av denne, og generelt styrke bevisstheten rundt leveringssikkerhet i innkjøpsordningene.

Gjennomgang av prosesser og roller for legemiddelinnkjøp

Sykehusinnkjøp HF skal i samarbeid med de regionale helseforetakene gjøre en gjennomgang av prosesser og roller for legemiddelinnkjøp, med tanke på tydeliggjøring og samordning.

Reseptforskrivningssystem/legemiddelkurve

For å redusere foretakenes legemiddelkostnad, skal Sykehusinnkjøp HF starte en utredning sammen med prosjekteierne av reseptforskrivningssystemene/ legemiddelkurven for å avdekke hvilke tiltak som må iverksettes for å sikre elektronisk implementering av de ulike anbefalingene på legemidler i henhold til inngåtte avtaler.

Håndtering av enhetspriser for legemidler og prinsipper for rutiner for prisinformasjon:

Sykehusinnkjøp HF skal i sitt arbeid legge til grunn prinsipper for håndtering av prisinformasjon på legemidler slik de er vedtatt av de regionale helseforetakene.

Sykehusinnkjøp HF skal, i samarbeid med de regionale helseforetakene og Sykehusapotekene HF, følge opp tiltaksplanen for rapport om enhetspriser i 2020.

Nye overføringer fra blåreseptordningen til helseforetaksfinansiering

Sykehusinnkjøp HF skal gjennomføre anskaffelser for de nye områdene som blir overført fra blåreseptordningen til helseforetaksfinansiering for 2020. De skal videre forberede anskaffelser innenfor de områdene som er varslet for 2021.

Anskaffelser for legemidler til behandling av sjeldne sykdommer:

Sykehusinnkjøp HF skal gjennomføre anskaffelser for legemidler som tilhører gruppen sjeldne sykdommer.

m) Nye metoder

Sykehusinnkjøp HF skal ha en aktiv rolle i prosessene i Nye Metoder i 2020, og skal i henhold til mandat fra Beslutningsforum gjennomføre forhandlinger og utarbeide forslag til innkjøpsavtaler.

n) Samfunnsansvar

Sykehusinnkjøp HF skal sørge for effektiv oppfølging av kravene knyttet til samfunnsansvar, herunder miljø, lærlinger, arbeidsforhold og etisk handel. Dette skal gjøres på en slik måte at det bidrar til forutsigbarhet i fremtidige krav til samfunnsansvar overfor leverandører. Regjeringens forventninger til statlige selskaper, nedfelt i Meld.St. 8 (2019-2022) *Statens direkte eierskap i selskaper – bærekraftig verdiskaping* (Eierskapsmeldingen) skal legges til grunn.

Sykehusinnkjøp HF skal forankre miljøpolicy med eierne før den behandles i styret i Sykehusinnkjøp HF.

Sykehusinnkjøp HF skal delta i regionenes arbeid med ansvarlig virksomhet, bidra i videreutvikling av det eksisterende arbeidet med ansvarlig virksomhet og klimaregnskap, og bidra i publisering av en årlig rapport om spesialisthelsetjenestens arbeid med ansvarlig virksomhet.

o) Evaluering av anbud ambulansfly

Det har siden våren 2018 periodevis vært problemer med beredskapen i ambulansflytjenesten. Dette må ses i sammenheng med operatørbyttet som fant sted 1. juli 2019. Det er viktig å trekke lærdom av dette. Erfaringer fra denne anskaffelsen vil være viktig grunnlagsmateriale for den ekspertgruppen som er satt ned av Helse- og omsorgsdepartementet for å utrede ev. overgang til offentlig/ideell drift.

De regionale helseforetakene vil bestille en ekstern evaluering av prosessen med anskaffelse av ambulansely, som blant annet skal inneholde en vurdering av i hvilken grad problemene i tjenesten siden våren 2018 kan knyttes til operatørbyttet. Sykehusinnkjøp HF skal etter behov bidra inn i evalueringen.

4. Krav til aktivitet for Sykehusinnkjøp HF i 2020

Aktivitetskrav for 2019 er fastsatt i nasjonalt og regionalt besluttede anskaffelsesplaner.

5. Finansiering – eiernes bevilgning til Sykehusinnkjøp HF for 2020

Divisjon nasjonale tjenester, ledelse, stab og forretningsutvikling (fellesfunksjoner) finansieres ved tildeling fra de regionale helseforetakene. Aktiviteten innen divisjonene nasjonale tjenester og fellesfunksjoner skal skje innen en kostnadsramme på kr 77,4 millioner kroner

Helseforetaket må ikke øke kostnadene i 2020 slik at det gir behov for økt ramme i 2021 eller senere, uten at dette er godkjent av eierne.

De regionale helseforetakene bevilger for 2020 33,5 millioner kroner til basisfinansiering fellesfunksjoner og 43,9 millioner kroner til nasjonale tjenester som fordeles slik:

	Helse Nord	Helse Midt-Norge	Helse Vest	Helse Sør-Øst
Tilskudd 2020	5,6	5,9	7	15,1
Nasjonale tjenester 2020	5,6	6,3	8,3	23,6

De regionale divisjonene finansieres ved tildeling direkte fra det enkelte regionale helseforetak.

Divisjon legemidler finansieres ved fakturering til helseforetakene og i henhold til et kostnadsnivå for 2020 budsjettert med 42,2 millioner kroner. I tillegg kan foretaket benytte inntil 2,5 millioner kroner knyttet til LIS-seminarer.

Det forutsettes at virksomheten gir et resultat i balanse. Eventuelt opparbeidet overskudd i divisjonene nasjonale tjenester og fellesfunksjoner i løpet av 2020, skal avregnes i tilskuddet for året. Helseforetaket skal rapportere status knyttet til avviklingen av gebyrinntektene gjennom året. Eventuelt opparbeidet overskudd i regionale divisjoner i løpet av 2020 skal avregnes direkte mot tilskuddet til det enkelte regionale helseforetak. Negativt resultat i divisjonene nasjonale tjenester og fellesfunksjoner innebærer en ekstraordinær situasjon og forutsettes forelagt eierne til beslutning. Negativt resultat i regionale divisjoner innebærer en ekstraordinær situasjon og forutsettes forelagt respektive regionale foretak til beslutning.

4. Rapportering til eierne

Helseforetaket skal rapportere på kravene i oppdragsdokumentet for 2020 i årlig melding innen 1. februar 2021.

Frister for tertialvis rapportering til eierne er 15. mai for 1. tertial, og 15. september for 2. tertial.

Estimert årsresultat for 2020 skal oversendes innen 15. januar 2021. Endelig regnskap og årsrapport skal foreligge 26. februar 2021. Det bes om at regnskapshåndbok for regionale helseforetak benyttes.

Det vises også til dette dokumentets punkt 3 a) vedrørende oppfølging av Årshjul for styring og oppfølging av de regionale helseforetakenes felles eide selskaper.

Avvik fra gitte oppgaver og styringsparametere skal meldes til eierne når slike avvik blir kjent